

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia listopada 2009 r.

**Pan
Jacek SOCHA
Starosta Powiatu Zgierskiego**

**LLO-410-27-04/2009
P/09/095**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej w dalszej części „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Starostwo Powiatowe w Zgierzu, zwane dalej „Starostwem”, w zakresie prawidłowości realizacji zadań związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych w latach 2005–2009 (do 30 czerwca).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 października 2009 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Starostwa związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, pomimo stwierdzonych uchybień niemających jednakże zasadniczego wpływu na realizację zadań w tym zakresie.

1. W latach 2005-2006 Starostwo nie dokonywało żadnych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), ponieważ osiągało w tym okresie wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych przewidziany w art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych², zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji”.

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.

W późniejszym okresie, w latach 2007-2009 Starostwo nie podejmowało działań, które sprzyjałyby zwiększeniu liczby zatrudnienia osób niepełnosprawnych i tym samym osiągnięcia wymaganego ustawą o rehabilitacji 5% i 6% (od 2008 r.) wskaźnika zatrudnienia dla tej grupy osób. Nie upowszechniano też wiedzy na temat możliwości ubiegania się niepełnosprawnych o pracę w Starostwie, a w ogłoszeniach o naborach na wolne stanowiska urzędnicze nie stosowano zapisów zachęcających osoby niepełnosprawne do udziału w naborach. W konsekwencji tego, w latach 2007-2008 i w I półroczu 2009 r., Starostwo zobowiązane było do dokonania wpłat należności na PFRON w kwotach odpowiednio: 801 zł, 29.266 zł i 22.384 zł.

2. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, czynnikiem utrudniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, umożliwiającym zwolnienie pracodawcy z wpłat na PFRON, jest występowanie w Starostwie barier architektonicznych, utrudniających dostęp osobom niepełnosprawnym do obiektów. Do dnia kontroli NIK, zajmowane przez Starostwo 2 budynki nie w pełni odpowiadały wymogom dostępności dla osób niepełnosprawnych. Starostwo w latach 2005–2008 nie podejmowało działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych, zwłaszcza utrudniających poruszanie się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich. Prace modernizacyjne uwzględniające potrzeby osób niepełnosprawnych zaplanowane zostały na 2009 r. W celu dostosowania budynków do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³, przyjęto do realizacji planowane zadania inwestycyjne. Dotyczyły one przede wszystkim modernizacji budynku głównego Starostwa, przy ul. Sadowej nr 6a przez wykonanie m.in. strefy wejściowej z zamontowaniem platformy schodowej do transportu osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, wymianę windy oraz drzwi do pomieszczeń biurowych, a także wykonanie prac dostosowawczych dla tej grupy osób w pomieszczeniach sanitarnych na parterze i IV piętrze budynku. Ponadto w I półroczu br. dokonano modernizacji budynku przy ul. Długiej 49 w Zgierzu, w którym na klatkach schodowych wykonano okładziny z płytek ceramicznych antypoślizgowych oraz zamontowano poręcze i podchwyty ułatwiające poruszanie się osobom niepełnosprawnym.
3. NIK zauważyła, że Starostwo nie skorzystało z programu PFRON pn. „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”, adresowanego do instytucji administracji

³ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

publicznej (realizowanego do końca 2007 r.), pozbawiając się tym samym możliwości dofinansowania lub refundacji kosztów wyposażenia miejsc pracy i szkolenia osób niepełnosprawnych oraz refundacji kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy.

4. Pracownikom niepełnosprawnym zatrudnionym w Starostwie zapewniono możliwość korzystania ze świadczeń takich jak: krótszy wymiar czasu pracy, dodatkowe przerwy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek, dodatkowy urlop wypoczynkowy, zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia - wynikających z art. 15 ust. 2, art. 17, art. 19 ust. 1 i art. 20 ust. 1 pkt 1-2 ustawy o rehabilitacji.

Spośród 9 osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Starostwie (wśród których przeprowadzono anonimową ankietę) – wszystkie podały, że nie doświadczyły przypadków gorszego traktowania w porównaniu z innymi pracownikami zatrudnionymi na równorzędnych stanowiskach.

5. Starostwo nie występowało w badanym okresie do Państwowej Inspekcji Pracy (PIP) o uzyskanie opinii w zakresie przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jak wyjaśnił pracownik ds. kadr - nie zachodziła taka konieczność, ponieważ zatrudnione w Starostwie osoby z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności korzystają z wszelkich uprawnień przewidzianych w ustawie (7 godzinny czas pracy, dodatkowy urlop wypoczynkowy), a ich niepełnosprawność nie jest niepełnosprawnością fizyczną (ruchową). Warunki zatrudnienia, w których pracują ww. osoby (kierowca samochodu osobowego oraz urzędnik), zdaniem pracownika ds. kadr nie wykluczają możliwości ich zatrudnienia na warunkach osób pełnosprawnych. Potwierdzone to zostało przez lekarza medycyny pracy podczas badań profilaktycznych, który w zaświadczeniach lekarskich nie określił innych warunków koniecznych do spełnienia przez osoby z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, poza ograniczeniem wymiaru czasu pracy do 7 godzin dziennie.

NIK przyjęła do wiadomości przedstawione wyżej stanowisko, stwierdzając jednocześnie, że przytoczona argumentacja nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy o rehabilitacji, która w art. 4 ust. 5 pkt 1 wymaga opinii PIP o przystosowaniu przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

6. Starostwo terminowo i w należnych wysokościach dokonywało płatności na PFRON z tytułu nieosiągnięcia wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych przewidzianego w art. 21 ustawy o rehabilitacji. Korzystano jednocześnie z możliwości obniżenia wpłat z tego tytułu w przypadkach określonych w art. 22 wymienionej ustawy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- podjęcie działań zmierzających do zatrudnienia większej liczby osób niepełnosprawnych, m.in. w celu osiągnięcia wskaźnika wymaganego do uzyskania zwolnienia z wpłat dokonywanych na PFRON,
- występowanie do PIP o uzyskanie opinii w zakresie przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- kontynuowanie działań mających na celu likwidację występujących w Starostwie barier architektonicznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do budynków i miejsc pracy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Starosty w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.